

КИЇВСЬКИЙ ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

02 квітня 2024 року № 320/32349/23

Суддя Київського окружного адміністративного суду Леонтович А.М., розглянувши у порядку письмового провадження адміністративну справу

за позовом

до Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області

про зобов'язання вчинити певні дії,

В С Т А Н О В И В:

I. Зміст позовних вимог.

До Київського окружного адміністративного суду звернувся [REDACTED] з позовом до Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області, у якому просить суд:

- визнати протиправними дії Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області щодо відмови [REDACTED] у проведенні перерахунку та виплати пенсії на підставі довідки Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки [REDACTED] від 17 липня 2023 року;

-зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України у Київській області здійснити перерахунок та виплату [REDACTED] пенсії з 01 квітня 2019 року на підставі довідки Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки № [REDACTED] від 17 липня 2023 року, однією сумою у повному обсязі без обмежень розміру з урахуванням щомісячної доплати в сумі 2000 гривень, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 713 від 14.07.2021 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб» та здійснити виплату з урахуванням виплачених сум.

II. Позиція позивача та заперечення відповідача.

Позовні вимоги обґрунтовані протиправністю відмови відповідача у перерахунку пенсії позивача на підставі нової довідки про розмір його грошового забезпечення, яка містить додаткові складові грошового забезпечення позивача, оскільки обов'язок відповідача по перерахунку пенсії на підставі нової довідки про складові грошового забезпечення визначено Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Відповідач проти задоволення позову заперечив з підстав, викладених у відзиві.

III. Процесуальні дії у справі.

Ухвалою суду від 29.09.2023 відкрито спрощене позовне провадження у справі та вирішено здійснювати її розгляд без повідомлення (виклику) учасників справи.

Відповідно до частини п'ятої статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше. За клопотанням однієї із сторін або з власної ініціативи суду розгляд справи проводиться в судовому засіданні з повідомленням (викликом) сторін.

Учасники справи з клопотанням про розгляд справи у судовому засіданні до суду не звертались.

З урахуванням викладеного, розгляд справи судом здійснено у порядку письмового провадження за наявними у ній матеріалами та

доказами.

IV. Обставини, встановлені судом, та зміст спірних правовідносин, з посиланням на докази, на підставі яких встановлені відповідні обставини.

██████████ перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України у Київській області як одержувач пенсії згідно із Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 року №2262-ХІІ.

Київським обласним територіальним центром комплектування та соціальної підтримки 17.07.2023 № ██████████ видано довідку про розмір грошового забезпечення ██████████ до якої включено такі види грошового забезпечення: посадовий оклад; оклад за військовим званням; надбавка за вислугу років; надбавка за особливості проходження служби; премія.

09.08.2023 позивач звернувся до Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області із заявою, у якій просив провести перерахунок пенсії на підставі довідки Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки 17.07.2023 № ██████████.

Листом Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області 25.08.2023 № ██████████ повідомлено про відсутність правових підстав для перерахунку пенсії позивача на підставі оновленої довідки.

Вважаючи протиправними дії відповідача щодо не перерахунку пенсії на підставі оновленої довідки про грошове забезпечення, до якої включено додаткові види грошового забезпечення, позивач звернувся з позовом до суду.

V. Норми права

Надаючи правову оцінку вказаним обставинам справи, суд зазначає таке.

В силу вимог ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Стаття 46 Конституції України визначає, що громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Відповідно до статті 9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20.12.1991 № 2011-ХІІ (далі - Закон № 2011-ХІІ), держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відповідає умовам військової служби, стимулює закріплення кваліфікованих військових кадрів.

Питання перерахунку раніше призначених пенсій визначено статтею 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" від 09.04.1992 № 2262-ХІІ, згідно якої перерахунок раніше призначених пенсій військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей у зв'язку із введенням в дію цього Закону провадиться за документами, що є у пенсійній справі, а також додатковими документами, поданими пенсіонерами на час перерахунку.

Якщо пенсіонер згодом подасть додаткові документи, які дають право на подальше підвищення пенсії, то пенсія перераховується за нормами цього Закону. При цьому перерахунок провадиться за минулий час, але не більш як за 12 місяців з дня подання додаткових документів і не раніше, ніж з дня введення в дію цього Закону.

Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, на умовах, у порядку та розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим із служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.2008 №45 затверджено Порядок проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 №393" (далі - Порядок №45).

Пунктом 1 Порядку №45 передбачено, що пенсії, призначені відповідно до Закону №2262-ХІІ, у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію згідно із Законом, перераховуються на умовах та в розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України.

Абзацом першим пункту 5 Порядку № 45 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 103) передбачено, що під час перерахунку пенсій використовуються такі види грошового забезпечення, як посадовий оклад, оклад за військовим (спеціальним) званням та відсоткова надбавка за вислугу років на момент виникнення права на перерахунок пенсії за відповідною або аналогічною посадою та військовим (спеціальним) званням.

При цьому у Додатку 2 до Порядку № 45 міститься форма довідки про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсій, яку постановою Кабінету Міністрів України №103 було викладено в новій редакції, в якій відсутні такі складові грошового забезпечення, як щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення).

Відповідно до пункту 23 Порядку №3-1, перерахунок раніше призначених пенсій проводиться органами, що призначають пенсії, в порядку, установленому статтею 63 Закону №2262-XII. Пенсіонери подають органам, що призначають пенсії, додаткові документи, які дають право на підвищення пенсії.

Згідно пункту 24 Порядку №3-1, про виникнення підстав для проведення перерахунку пенсій згідно зі статтею 63 Закону №2262-XII уповноважені структурні підрозділи зобов'язані у п'ятиденний строк після прийняття відповідного нормативно-правового акта, на підставі якого змінюється хоча б один з видів грошового забезпечення для відповідних категорій осіб, або у зв'язку з уведенням для зазначених категорій військовослужбовців нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством, повідомити про це орган, що призначає пенсії. Органи, що призначають пенсії, протягом п'яти робочих днів після надходження такого повідомлення подають до відповідних уповноважених структурних підрозділів списки осіб, яким необхідно провести перерахунок пенсії (додаток 5). Після одержання списків осіб уповноважені структурні підрозділи зазначають у них зміни розмірів грошового забезпечення для перерахунку раніше призначених пенсій і в п'ятиденний строк після надходження передають їх до відповідних органів, що призначають пенсії.

Кабінетом Міністрів України прийнято 30.08.2017 постанову №704 "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб", яка набрала чинності 01.03.2018 та якою затверджено тарифні сітки розрядів і коефіцієнтів посадових окладів, схеми тарифних розрядів, тарифних коефіцієнтів, додаткові види грошового забезпечення, розміри надбавки за вислугу років, пунктом 2 якої встановлено, що грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу складається з посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премії) та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Зокрема, постановою №704 встановлено такі додаткові види грошового забезпечення: надбавка за особливості проходження служби в розмірі до 100 відсотків посадового окладу з урахуванням окладу за військовим (спеціальним) званням та надбавки за вислугу років, порядок та умови виплати якої визначається керівниками державних органів залежно від якості, складності, обсягу та важливості виконуваних обов'язків за посадою (абзац четвертий підпункту 1 пункту 5); надбавка за виконання функцій державного експерта з питань таємниць та надбавка за службу в умовах режимних обмежень військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового і начальницького складу у розмірах та порядку, визначених законодавством (підпункт 5 пункту 6).

При цьому підпунктом 2 пункту 5 постанови №704 надано право керівникам державних органів у межах асигнувань, що виділяються на їх утримання здійснювати преміювання військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби), осіб рядового і начальницького складу відповідно до їх особистого внеску в загальний результат служби у межах фонду преміювання, утвореного в розмірі не менш як 10 відсотків посадових окладів та економії фонду грошового забезпечення.

VI. Оцінка суду

Із аналізу статті 63 Закону №2262-XII визначено як обов'язкову підставу для здійснення перерахунку пенсії - підвищення грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом. Ця норма також делегує Кабінету Міністрів України визначення умов, порядку та розмірів перерахунку пенсії за цим Законом.

Згідно з положеннями пунктів 1-3 Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.02.2008 №45, перерахунок раніше призначених відповідно до Закону №2262-XII пенсій проводиться у разі прийняття рішення Кабінетом Міністрів України про зміну розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення для відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за Законом, або у зв'язку із введенням для них нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством.

На підставі зазначеного в пункті 1 цього Порядку рішення Кабінету Міністрів України державні органи повідомляють у п'ятиденний строк ПФУ про підстави перерахунку пенсій військовослужбовцям. ПФУ повідомляє у п'ятиденний строк з моменту надходження інформації від державних органів своїм головним управлінням про підстави для проведення перерахунку пенсій та про необхідність підготовки списків осіб, пенсії яких підлягають перерахунку (далі - списки). Головні управління ПФУ складають у десятиденний строк з моменту надходження зазначеної інформації списки за формою згідно із додатком 1 та подають їх органам, які уповноважені рішеннями керівників державних органів видавати довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсії.

На підставі списків уповноважені органи готують для перерахунку пенсії довідки про розмір грошового забезпечення кожної особи, зазначеної в списку, за формою згідно із додатком 2 (далі - довідка) та у місячний строк подають їх головним управлінням ПФУ. Довідки видаються державним органом, з якого особи були звільнені із служби, якщо інше не передбачено цим Порядком. У разі ліквідації таких органів, установ, організацій чи підприємств довідки видаються правонаступниками.

Аналіз наведених норм щодо порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне

забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", свідчить про необхідність здійснення таких послідовних дій: Міністерство оборони України повідомляє Пенсійний фонд України про наявність рішення Кабінету Міністрів України про зміну розміру грошового забезпечення; Пенсійний фонд України повідомляє відповідні структурні підрозділи Пенсійного фонду про підстави проведення перерахунку пенсій та необхідність підготовки списків осіб, пенсії яких підлягають перерахунку Головним управлінням Пенсійного фонду України; Головні управління Пенсійного фонду України складають відповідні списки та передають їх органам, які уповноважені видавати довідки про розмір грошового забезпечення для перерахунку пенсій, які готують відповідні довідки; довідки видаються державним органом, з якого особи були звільнені зі служби, якщо інше не передбачено чинним нормативно-правовими актами.

Таким чином, перерахунок пенсії позивача може бути здійснений пенсійним органом виключно на підставі довідки уповноваженого органу про розмір грошового забезпечення, що враховується для перерахунку пенсії.

Аналогічну правову позицію викладено в постановках Верховного Суду від 20 березня 2018 року у справі №636/662/17 та від 3 липня 2018 року у справі №709/2728/16-а.

Разом з цим, до моменту отримання належної довідки від уповноваженого органу на видачу довідки у пенсійного органу не виникає обов'язку з перерахунку пенсії позивача.

При цьому, суд звертає увагу, що відповідно до пункту 4 Порядку №45 перерахунок пенсії здійснюється на момент виникнення такого права і проводиться у строки, передбачені частинами другою і третьою статті 51 Закону.

Згідно із частинами 2 і 3 статті 51 Закону №2262-ХІІ перерахунок пенсій, призначених особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей, провадиться з першого числа місяця, що йде за місяцем, в якому настали обставини, що тягнуть за собою зміну розміру пенсії. Якщо при цьому пенсіонер набув права на підвищення пенсії, різницю в пенсії за минулий час може бути виплачено йому не більш як за 12 місяців.

Перерахунок пенсій у зв'язку із зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на такий перерахунок згідно з цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством, не проведений з вини органів Пенсійного фонду України та/або державних органів, які видають довідки для перерахунку пенсії, провадиться з дати виникнення права на нього без обмеження строком.

Як вже зазначалось вище, 30.08.2017 Кабінет Міністрів України прийняв постанову №704, яка набрала чинності 1 березня 2018 року та якою затверджено тарифні сітки розрядів і коефіцієнтів посадових окладів, схеми тарифних розрядів, тарифних коефіцієнтів, додаткові види грошового забезпечення, розміри надбавки за вислугу років, пунктом 2 якої встановлено, що грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу складається з посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням, щомісячних (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премії) та одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Зокрема, цією постановою встановлено такі додаткові види грошового забезпечення:

- надбавка за особливості проходження служби військовослужбовцям в розмірі до 100 відсотків посадового окладу з урахуванням окладу за військовим (спеціальним) званням та надбавки за вислугу років, порядок та умови виплати якої визначається керівниками державних органів залежно від якості, складності, обсягу та важливості виконуваних обов'язків за посадою (абзац четвертий підпункту 1 пункту 5 постанови №704);

- надбавку за службу в умовах режимних обмежень військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби), особам рядового і начальницького складу (підпункт 6 пункту 6 постанови №704).

Окружний адміністративний суд міста Києва рішенням від 12 грудня 2018 року, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 5 березня 2019 року, в адміністративній справі № 826/3858/18, про визнання постанови протиправною та нечинною в частині задовольнив: визнав протиправними та нечинними пункти 1,2 постанови № 103 та зміни до пункту 5 і додатка 2 до Порядку №45; зобов'язав Кабінет Міністрів України невідкладно після набрання рішенням суду законної сили опублікувати резолютивну частину рішення суду про визнання нормативно-правового акта протиправним і нечинним в окремій його частині у виданні, в якому було офіційно оприлюднено нормативно-правовий акт.

Відповідно до частини другої статті 255 Кодексу адміністративного судочинства України, рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 12.12.2018 набрало законної сили 05.03.2019.

Водночас, Велика Палата Верховного Суду за результатами розгляду зразкової справи № 160/8324/19 (провадження № 11-20зай20) у постанові від 24.06.2020 зробила правовий висновок, що з 05.03.2019 (з дня набрання законної сили рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 12.12.2018 у справі № 826/3858/18) виникли підстави для перерахунку пенсій, призначених згідно із Законом України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", з урахуванням розміру посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням та відсоткової надбавки за вислугу років, а також додаткових

видів грошового забезпечення, а тому з цієї дати позивач має право на отримання пенсії, виходячи з розміру складових, розрахованих згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 за №704 "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб" відповідно до вимог ст. ст. 43, 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" та ст.9 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

Отже, з 05.03.2019 - з дня набрання чинності судовим рішенням у справі №826/3858/18 виникли підстави для перерахунку пенсій, призначених згідно із Законом №2262-ХІІ, з урахуванням розміру посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням та відсоткової надбавки за вислугу років, а також додаткових видів грошового забезпечення, тому з цієї дати позивач має право на отримання пенсії, виходячи з розміру складових, розрахованих згідно з постановою №704 відповідно до вимог статей 43 і 63 Закону №2262-ХІІ та статті 9 Закону №2011-ХІІ.

Суд приходить до висновку про протиправність дій ГУ ПФУ у Київській області щодо відмови у здійсненні відповідного перерахунку пенсії позивача на підставі довідки Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки від 17.07.2023 № [REDACTED].

Разом з тим, суд не може погодитись з позовними вимогами позивача щодо зобов'язання здійснити перерахунок пенсії позивача на підставі довідки від 17.07.2023 саме з 01.04.2019, зважаючи на таке.

Як було зазначено вище, починаючи з 05.03.2019 - з дня набрання чинності судовим рішенням у справі №286/3858/18 виникли підстави для перерахунку пенсій, призначених згідно із Законом №2262-ХІІ, з урахуванням розміру посадового окладу, окладу за військовим (спеціальним) званням та відсоткової надбавки за вислугу років, а також додаткових видів грошового забезпечення.

Тому, з цієї дати позивач має право на отримання пенсії, виходячи з розміру складових, розрахованих згідно зі спеціальними нормативно-правовими актами, відповідно до вимог статей 43 і 63 Закону №2262-ХІІ та статті 9 Закону №2011-ХІІ.

Однак, на момент звернення позивача до ГУ ПФУ у Київській області із заявою про перерахунок пенсії змінилося правове регулювання і він набув право на здійснення такого перерахунку, зокрема з урахуванням розміру складових, згідно з постановою №704, відповідно до статей 43 і 63 Закону №2262-ХІІ.

Питання перерахунку раніше призначених пенсій регламентовано статтею 63 Закону №2262-ХІІ, згідно з якою перерахунок раніше призначених пенсій військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей у зв'язку із введенням в дію цього Закону провадиться за документами, що є у пенсійній справі, а також додатковими документами, поданими пенсіонерами на час перерахунку.

Якщо пенсіонер згодом подасть додаткові документи, які дають право на подальше підвищення пенсії, то пенсія перераховується за нормами цього Закону. При цьому перерахунок провадиться за минулий час, але не більш як за 12 місяців з дня подання додаткових документів і не раніше, ніж з дня введення в дію цього Закону.

До спірних правовідносин підлягає застосуванню частина друга статті 51 Закону №2262-ХІІ, відповідно до якої перерахунок пенсій, призначених особам з числа військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової служби) рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу, особам, які мають право на пенсію за цим Законом та членам їх сімей, провадиться з першого числа місяця, що йде за місяцем, в якому настали обставини, що тягнуть за собою зміну розміру пенсії. Якщо при цьому пенсіонер набув права на підвищення пенсії, різницю в пенсії за минулий час може бути виплачено йому не більш як за 12 місяців.

Таким чином, позивач набув право на здійснення перерахунку пенсії за період не більш як за 12 місяців.

Визначаючи дату з якої позивач набув право на перерахунок пенсії, слід зазначити таке.

Судом встановлено, що спірні в цій справі правовідносини між [REDACTED] і Головним управлінням Пенсійного фонду України у Київській області виникли з моменту звернення до відповідача із заявою про перерахунок пенсії на підставі довідки, виданої Київським обласним територіальним центром комплектування та соціальної підтримки від 17.07.2023 № [REDACTED].

Дослідивши матеріали справи та відомості Єдиного державного реєстру судових рішень, суд зазначає, що позивач отримав довідку від Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки у відповідь на свою заяву, а не в судовому порядку, що виключає наявність вини пенсійного органу та можливість застосування до цієї справи приписів ч. 3 ст. 51 Закону №2262-ХІІ.

Оскільки в матеріалах справи відсутні докази отримання органами ПФУ оновленої довідки позивача для автоматичного перерахунку пенсій, обов'язок щодо здійснення перерахунку пенсії на підставі оновленої довідки у відповідача виникає з першого числа місяця, що йде за місяцем, в якому настали обставини, що тягнуть за собою зміну розміру пенсії (ст. 51 Закону №2262-ХІІ), тобто з моменту звернення до відповідача із заявою про перерахунок пенсії на підставі довідки – 01.09.2023.

Втім, як вказано вище, якщо пенсіонер набув права на підвищення пенсії раніше ніж звернувся за відповідним перерахунком, різницю в пенсії за минулий час може бути виплачено йому не більш як за 12 місяців. У даному випадку, підстави для перерахунку пенсії [REDACTED] виникли з 01.04.2019, позивач звернувся до відповідача із заявою про перерахунок на підставі оновленої довідки

09.08.2023, відповідно перерахунок по такій довідці має бути зроблений відповідачем з 01.09.2022.

Отже, враховуючи право позивача на перерахунок пенсії не більше як за 12 місяців, суд вважає обґрунтованими позовні вимоги в частині зобов'язання відповідача здійснити перерахунок пенсії на підставі поданої довідки, починаючи з 01.09.2022, з врахуванням раніше виплачених сум, в іншій частині позовні вимоги є необґрунтованими.

Щодо доплати у розмірі 2 000, 00 грн., суд зазначає таке.

Частиною третьою статті 63 Закону №2262-XII визначено, що перерахунок пенсій особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України (міліції та податкової міліції), які мають право на пенсійне забезпечення або одержують пенсію на умовах цього Закону, здійснюється з урахуванням видів грошового забезпечення, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством для поліцейських.

Усі призначені за Законом №2262-XII пенсії підлягають перерахунку у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, на умовах, у порядку та розмірах, передбачених Кабінетом Міністрів України. У разі якщо внаслідок перерахунку пенсій, передбаченого цією частиною, розміри пенсій звільненим із служби військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, є нижчими, зберігаються розміри раніше призначених пенсій (ч. 4 ст. 63 Закону №2262-XII).

Відповідно до частини четвертої статті 63 Закону № 2262-XII Уряд ухвалив постанову № 103, яка набрала чинності 24.02.2018, абзацом першим пункту 3 якої встановив, перерахувати з 01.01.2016 пенсії, призначені згідно із Законом № 2262-XII, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) за прирівняною посадою з розміру грошового забезпечення поліцейського, враховуючи відповідні оклади за посадою, спеціальним званням, відсоткову надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, установлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за січень 2016 року відповідно до постанови № 988. Розмір премії визначається у середніх розмірах, що фактично виплачені за відповідною посадою (посадами) поліцейського за січень 2016 року.

Пунктом 1 постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 103 "Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб" відповідно до частини четвертої статті 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" постановлено: перерахувати пенсії, призначені згідно із Законом України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (далі - Закон) до 01 березня 2018 року (крім пенсій, призначених згідно із Законом особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції) та поліцейським), з урахуванням розміру окладу за посадою, військовим (спеціальним) званням, відсоткової надбавки за вислугу років за відповідною або аналогічною посадою, яку особа займала на дату звільнення із служби (на дату відрадження для роботи до органів державної влади, органів місцевого самоврядування або до сформованих ними органів, на підприємства, в установи, організації, вищі навчальні заклади), що визначені станом на 01 березня 2018 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2017 року №704 "Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб".

Рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 14.05.2019, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 05.03.2019, в адміністративній справі № 826/12704/18, визнано протиправним та скасовано пункт 3 постанови №103.

Водночас, рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 12 грудня 2018 року у справі №826/3858/18, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 05 березня 2019 року визнано протиправними та нечинними пункти 1, 2 постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 103 "Про перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб" та зміни до пункту 5 і додатку 2 Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2008 року № 45 "Про затвердження Порядку проведення перерахунку пенсій, призначених відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб".

Разом з цим, суд наголошує на тому, що законодавець делегував Уряду повноваження на встановлення умов, порядку та розміру перерахунку пенсій особам, звільненим з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб.

Так, "умовами" слід розуміти встановлення Кабінетом Міністрів України необхідних обставин, які роблять можливим здійснення перерахунку пенсії.

Під "порядком" розуміється, що Кабінет Міністрів України має право на встановлення певної послідовності, черговості, способу виконання, методики здійснення перерахунку пенсій у зв'язку з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців.

Величина грошового забезпечення як виплати, що є визначальною при перерахунку пенсії, встановлюється Кабінетом Міністрів України в межах повноважень щодо визначення "розміру" перерахунку пенсій. При цьому орган виконавчої влади не уповноважений та не вправі змінювати визначений Законом перелік складових грошового забезпечення, які встановлені статтею 43 Закону №2262-

ХІІ.

До повноважень Кабінету Міністрів України не входить зміна структури грошового забезпечення, натомість приводом для перерахунку пенсій є підвищення грошового забезпечення відповідних категорій, саме розмір якого (а не його складові) може змінюватись Кабінетом Міністрів України.

Верховний Суд у постанові від 08.11.2022 у справі №420/2473/22 зазначив, що частина третя статті 1-1 Закону №2262-ХІІ містить безумовне застереження про те, що зміна умов і норм пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, здійснюється виключно шляхом внесення змін до цього Закону та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.2003 №1058-IV.

Вказане свідчить про суперечність положень пункту 1, 2, 3 постанови №103 нормам Закону №2262-ХІІ, про що також, було зазначено й у висновках судів, які розглядали справу №826/12704/18 та №826/3858/18.

Водночас, суд зазначає, що відповідно до статті 7 КАС України суд вирішує справи відповідно до Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Суд застосовує інші правові акти, прийняті відповідним органом на підставі, у межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією та законами України. У разі невідповідності правового акта Конституції України, закону України, міжнародному договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або іншому правовому акту суд застосовує правовий акт, який має вищу юридичну силу, або положення відповідного міжнародного договору України.

Верховний Суд неодноразово наголошував, що суди не повинні застосовувати положення нормативно-правових актів, які не відповідають Конституції та законам України, незалежно від того, чи оскаржувались такі акти в судовому порядку та чи є вони чинними на момент розгляду справи (постанови від 12.03.2019 у справі №913/204/18, від 10.03.2020 у справі №160/1088/19).

У свою чергу, з метою поетапного зменшення диспропорцій в розмірах пенсій, призначених військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ (міліції), поліцейським та деяким іншим особам, та до прийняття Верховною Радою України законодавчих актів щодо пенсійного забезпечення військовослужбовців і деяких інших осіб Кабінет Міністрів України ухвалив постанову №713, пунктом 1 якої установив з 01.07.2021 особам, яким призначено пенсію до 01.03.2018 відповідно до Закону №2262-ХІІ (крім військовослужбовців строкової служби), до розмірів їх пенсій, визначених відповідно до статей 13, 21 і 36 Закону станом на 01.03.2018, щомісячну доплату в сумі 2000,00 гривень, яка враховується під час подальших підвищень розмірів пенсій, визначених відповідно до статей 13, 21 і 36 Закону.

Особам, яким призначено (поновлено) пенсію після 01.03.2018, розмір якої обчислено відповідно до статей 13, 21 і 36 Закону (крім військовослужбовців строкової служби) з грошового забезпечення, визначеного станом на 01.03.2018 або до цієї дати, встановлюється щомісячна доплата, передбачена абзацом першим цього пункту.

У разі коли пенсія особам, зазначеним в абзацах першому і другому цього пункту, переглядалася (перераховувалася) після 01.03.2018, щомісячна доплата, встановлена абзацами першим і другим цього пункту, не виплачується, крім випадків, коли розмір пенсії після такого перегляду (перерахунку) збільшився менше ніж на 2000,00 гривень. Якщо сума збільшення пенсії під час її перегляду (перерахування) не досягала 2000,00 гривень, щомісячна доплата, передбачена абзацом першим цього пункту, встановлюється в сумі, якої не вистачає до зазначеного розміру.

Щомісячна доплата, передбачена цим пунктом, встановлюється у межах максимального розміру пенсії, визначеного Законом, починаючи з 01.07.2021.

Таким чином, перерахунок пенсії, проведення якого згідно з абзацом третім пункту 1 постанови №713 є обставиною, що виключає можливість нарахування щомісячної доплати у розмірі 2000,00 гривень до розмірів пенсій, визначених відповідно до статей 13, 21 і 36 Закону №2262-ХІІ має бути обумовлений підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за Законом №2262-ХІІ на підставі нормативно-правового акта компетентного органу, оскільки в такий спосіб досягається мета, яка слугувала підставою для ухвалення постанови №713, а саме зменшення диспропорцій в розмірах пенсій, визначених на законних підставах. Натомість перерахунок пенсії, проведений на виконання судового рішення з метою усунення порушеного права особи на належний розмір пенсії, право на отримання якої у особи винило до 01.03.2018, не є перерахунком пенсії у зв'язку із зміною складових грошового забезпечення чи інших показників основного розміру пенсії.

Аналогічний правовий висновок викладений Верховним Судом у постанові від 08.11.2022 у справі №420/2473/22.

Згідно ч. 5 статті 242 Кодексу адміністративного судочинства України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування норм права, викладені в постановах Верховного Суду.

Таким чином, оскільки перерахунок пенсії позивача, проведений Головним управлінням Пенсійного фонду України на виконання судового рішення з метою усунення порушеного його права на належний розмір пенсії, право на отримання якого у нього винило до 01.03.2018, не є перерахунком пенсії у зв'язку із зміною складових грошового забезпечення чи інших показників основного розміру пенсії, то позивач має право на щомісячну доплату до пенсії в розмірі 2000,00 гривень відповідно до постанови №713, яка має виплачуватись для досягнення мети прийняття постанови №713 - поетапного зменшення диспропорцій у розмірах пенсій,

призначених до 01.03.2018.

Враховуючи викладене, суд вважає, що відповідачем протиправно відмовлено позивачу у нарахуванні та виплати доплати до пенсії у розмірі 2000,00 гривень згідно постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 № 713 "Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб", тому для ефективного захисту права позивача слід зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України у Київській області провести з 01.07.2021 перерахунок та виплату щомісячної доплати у розмірі 2000,00 гривень відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 № 713 "Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб", з урахуванням раніше виплачених сум.

Щодо позовних вимог в частині зобов'язання Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області провести виплати за перерахованою пенсією однією сумою, суд зазначає таке.

Відповідно до положень частин другої-третьої статті 14 Кодексу адміністративного судочинства України судові рішення, що набрали законної сили, є обов'язковими до виконання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими та службовими особами, фізичними і юридичними особами та їх об'єднаннями на всій території України. Невиконання судового рішення тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Згідно з частиною першою статті 370 Кодексу адміністративного судочинства України судові рішення, яке набрало законної сили, є обов'язковим для учасників справи, для їхніх правонаступників, а також для всіх органів, підприємств, установ та організацій, посадових чи службових осіб, інших фізичних осіб і підлягає виконанню на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності, - за її межами.

При цьому частиною першою статті 372 Кодексу адміністративного судочинства України передбачено, що у разі необхідності спосіб, строки і порядок виконання можуть бути визначені у самому судовому рішенні. Так само на відповідних суб'єктів владних повноважень можуть бути покладені обов'язки щодо забезпечення виконання рішення.

У цьому випадку способом виконання дій, які має вчинити за рішенням суду суб'єкт владних повноважень - Головне управління Пенсійного фонду України у Київській області, є виплата належних позивачу сум у повному обсязі, інший спосіб виконання в спірних правовідносинах нормативно не визначено.

Суд зауважує, що ні приписами статті 55 Закону №2262, ні постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №649 «Питання погашення заборгованості з пенсійних виплат за рішеннями суду» за відсутності вини пенсійного органу не встановлено спосіб виплати належних позивачу сум частинами, періодичністю проведення платежів тощо та не обмежено право позивача на виплату належної йому суми одним платежем.

Під час ухвалення судом рішення, суд зобов'язує відповідача здійснити позивачу виплату належних сум пенсії, та у разі набрання законної сили рішенням суду про зобов'язання сплатити недоплачену частину пенсії, перерахування недоплачених сум буде вважатися належним виконанням судового рішення, як у разі перерахування присудженої суми кількома платежами, так і однією сумою, а повним виконанням рішення суду буде сплата відповідачем всієї недоплаченої різниці, а тому позовні вимоги в цій частині є необґрунтованими.

Щодо позовної вимоги в частині перерахунку та виплати позивачу пенсії, на підставі оновленої довідки без обмеження граничного розміру пенсії, суд суд зазначає, що ключовим правовим питанням у справі, щодо якого фактично виник спір, є право позивача на перерахунок пенсії на підставі довідки від 17.07.2023 №2/3/1/6063 про розмір грошового забезпечення позивача.

Відтак, питання щодо обмеження граничного розміру пенсії є похідним і повинно вирішуватись після вирішення питання про наявність відповідного права на перерахунок.

Оскільки, відповідачем фактично не було перераховано позивачу пенсію на підставі нової довідки про його грошове забезпечення, спору щодо обмеження граничного розміру пенсії на час звернення позивача у цій справі до суду не існувало.

Відповідач ще не ухвалював рішення щодо перерахунку призначеної позивачу пенсії на виконання цього рішення суду, тому відсутні підстави вважати, що права позивача у цій частині при здійсненні такого перерахунку будуть порушені.

Так як, судовому захисту підлягають порушені права чи інтереси особи, а не ті, що можливо/ймовірно будуть порушені у майбутньому, позовні вимоги в частині перерахунку та виплати позивачу пенсії без обмеження граничного розміру пенсії, є передчасною та необґрунтованою.

VII. Висновок суду

Згідно з частиною першою статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості.

Частиною першою статті 72 Кодексу адміністративного судочинства України встановлено, що доказами в адміністративному

судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Відповідно до частини другої статті 73 Кодексу адміністративного судочинства України предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення.

Достатніми є докази, які у своїй сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

Питання про достатність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання (частини перша та друга статті 76 Кодексу адміністративного судочинства України).

Частинами першою та другою статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України передбачено, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Відповідно до статей 9, 77 Кодексу адміністративного судочинства України розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. В адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача, якщо він заперечує проти адміністративного позову.

Відповідач, як суб'єкт владних повноважень, не надав суду доказів на підтвердження правомірності своїх дій.

Системно проаналізувавши приписи законодавства України, що були чинними на момент виникнення спірних правовідносин між сторонами, зважаючи на взаємний та достатній зв'язок доказів у їх сукупності, суд дійшов висновку про задоволення адміністративного позову частково.

VIII. Розподіл судових витрат

Відповідно до ч. 1 ст. 143 Кодексу адміністративного судочинства України суд вирішує питання щодо судових витрат у рішенні, постанові або ухвалі.

Відповідно до частини третьої статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України при частковому задоволенні позову судові витрати покладаються на обидві сторони пропорційно до розміру задоволених позовних вимог. При цьому суд не включає до складу судових витрат, які підлягають розподілу між сторонами, витрати суб'єкта владних повноважень на правничу допомогу адвоката та сплату судового збору.

Судом встановлено, що позивач звільнений від сплати судового збору. Таким чином, судовий збір за рахунок бюджетних асигнувань відповідача на користь позивача відшкодуванню не підлягає.

Керуючись статтями 9, 14, 73-78, 90, 143, 242-246, 250, 255 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

в и р і ш и в:

Адміністративний позов задовольнити частково.

Визнати протиправними дії Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області щодо відмови [REDACTED] у проведенні перерахунку та виплати пенсії на підставі довідки Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки № [REDACTED] від 17 липня 2023 року.

Зобов'язати Головне управління Пенсійного фонду України у Київській області (код ЄДРПОУ: 22933548, місцезнаходження: 08500, Київська область, м. Фастів, вул. Саєнка Андрія, буд. 10) здійснити перерахунок та виплату [REDACTED] пенсії на підставі довідки Київського обласного територіального центру комплектування та соціальної підтримки № [REDACTED] від 17 липня 2023 року, з урахуванням щомісячної доплати в сумі 2000 гривень, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 713 від 14.07.2021 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб» та здійснити виплату з урахуванням виплачених сум, починаючи з 01.09.2022.

У задоволенні решти адміністративного позову відмовити.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо скаргу не було

подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті апеляційного провадження чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається до Шостого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

У разі оголошення судом лише вступної та резолютивної частини рішення, або розгляду справи в порядку письмового провадження, апеляційна скарга подається протягом тридцяти днів з дня складення повного тексту рішення.

Суддя

Леонтович А.М.

Дата виготовлення та підписання повного тексту рішення - 02.04.2024